

Talousarvio 2021 ja taloussuunnitelma 2022-2023

Ympäristötoimiala (Elinvoimalautakunta)

Nurmijärvi

Ympäristötoimiala

Tuloslaskelma	TP 2019 *)	TA+muutokset 2020	TA 2021	2022	2023
Toimintatuotot	33 454 196	33 761 740	34 782 935	34 682 635	34 702 935
Myyntituotot	2 438 499	2 385 500	2 347 095	2 356 295	2 365 595
Maksutuotot	2 084 555	2 648 000	2 649 000	2 654 000	2 669 000
Tuet ja avustukset	262 731	295 000	245 000	245 000	245 000
Muut toimintatuotot	28 668 411	28 433 240	29 541 840	29 427 340	29 423 340
Toimintakulut	-32 192 657	-32 126 369	-33 133 911	-33 390 741	-33 887 661
Henkilöstökulut	-7 006 811	-7 297 020	-7 243 050	-7 310 420	-7 343 040
Palvelujen ostot	-15 467 535	-14 245 399	-14 710 021	-15 005 931	-15 465 231
Aineet, tarv. ja tavarat	-5 626 559	-5 767 830	-5 674 290	-5 704 240	-5 733 140
Avustukset	-50 000	-75 000	-400 000	-400 000	-400 000
Muut toimintakulut	-4 041 751	-4 741 120	-5 106 550	-4 970 150	-4 946 250
Toimintakate	1 261 539	1 635 371	1 649 024	1 291 894	815 274
Poistot ja arvonal.	-13 478 577	-16 238 000			

*) Tiedot muutettu vuoden 2020 organisaation mukaiseksi

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	2022	2023
HTV 1					
Yhteensä	159,61	163,6	163,2	162,6	162,6
Eläkkeelle jääviä, arvio		3	7	10	6

Toimialan strategia

Ympäristötoimiala toimii Nurmijärven kunta-strategian mukaisesti ja toteuttaa omalla toiminnallaan strategian keskeisiä teemoja. Vuonna 2020 toiminnan painopisteteemoja ovat viihtyisä ja turvallinen Nurmijärvi, sujuva arki, yritysten kunta

sekä terve talous ja linjakas päätöksenteko. Näistä on johdettu toimialalle kuusi valtuustoon nähden sitovaa toiminnallista tavoitetta.

Olennaiset muutokset vuonna 2021 ja niiden vaikutus menoihin/tuloihin		
Menot	Muutos	Euroa
	Henkilöstökulusäästöt	- 50 000
	Klaukkalantie kaduksi ja kunnan vastuulle	+200 000
	Joukkoliikenteen kulujen nousu	+100 000
	Katuvalojen kesänaikaiset sammutukset	-20 000
	Katujen hiekanpoistotyöt ja roskakorien tyhjennykset, viheralueiden ja liikuntapaikkojen laatu- son laskeminen,	-70 000
	Lämmitettävä tekonurmi suljettuna tammi-helmikuussa	-20 000
	Luistelukenttien vähentäminen 14 kpl	-21 000
	Lisä- ja väistötilat	+800 000
	Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen ja Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen maksuosuuksien nousu	+80 000
Tulot	Vuokratuottojen lisääntyminen	+390 000
	Omaisuuksien myyntituotot	+870 000

Toiminnan kuvaus

Ympäristötoimialan tehtävänä on luoda kuntalaisille hyvää elinympäristöä ja yrityksille hyvää toimintaympäristöä. Toimiala vastaa siitä, että kunnan omistama rakennettu ympäristö on toimivaa, viihtyisää, monipuolista, turvallista ja siistää. Kehitämme kunnan elinvoimaa maapolitiikan ja maankäytön suunnittelun keinoin. Yhdyskuntasuunnittelussa pyrimme tasapainoon kuntalaisten toiveiden, yritysten toimintaedellytysten, kulttuurihistoriallisten arvojen ja luonnon arvojen kanssa. Toimitilojen omistajana vastaamme siitä, että kunnan kiinteistöomaisuus on tarkoituksenmukaista, sen arvo säilyy, tilankäyttö on tehokasta ja tilat ovat turvallisia ja käyttötarkoitukseensa soveltuvia.

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Kunnan talouden tasapainottaminen ja NUUKA-ohjelman toteuttaminen edellyttää toimialalla kustannustehokkuuden edelleen parantamista. Toimialan toiminnan kustannuksiin ja tuottoihin vaikuttavat merkittävästi talouden suhdanteet. Kunnan kasvun edellyttämien elinvoimainvestointien sekä kiinteistö- ja infraomaisuuden korjausvelan kasvun hidastamisen edellyttämien ja peruskorjausinvestointien oikea-aikainen toteuttaminen nykyisessä taloustilanteessa on haasteellista.

Ympäristötoimiala kehittää toimintaansa ja tavoitteena on olla toiminnallisesti ja taloudellisesti kilpailukykyinen. Toimialan vastuulla olevien tehtävien volyymit kasvavat. Toimiala osallistuu omalta osaltaan kunnan toimielinrakenteen uudistamiseen ja ottaa huomioon mahdollisten muutosten vaikutukset toimialan organisointiin ja toimintatapoihin.

Sisäilmaongelmaisten rakennusten korjaaminen ja sisäilmaongelmien ehkäisy ovat yksi toimialan haasteista, johon on pakko kohdistaa resursseja. Väistötilat ovat usein vaikeasti ennakoitavissa oleva menoerä ja väistötilatarvetta on tulevaisuudessa pystyttävä hallitsemaan paremmin. Kuntatalouden kiristymisen aiheuttaa tiukkenevia kustannushaasteita myös kiinteistöpidolle.

Yksi merkittävä painopistealue toiminnassa suunnittelukauden aikana on ympäristöasioiden koordinointi ja kehittäminen (ml. Hiilineutraali Uusimaa 2035).

Henkilöstösuunnitelma

Vuoden 2022 henkilöstösuunnitelmaan sisältyy kiinteistö- ja mittaustoimen yksikköön **paikkatietosuunnittelija**, jonka tehtävänä on käytössä olevan paikkatietojärjestelmän, ohjelmien ja tietosisältöjen ylläpitoon ja hallintaan liittyvät tehtävät sekä paikkatietoinsinöörin sijaisena toimiminen. Vakanssi ei lisää henkilöstöresursseja. Mittamiehen tehtävä muutetaan paikkatietosuunnittelijaksi.

Ympäristötoimialan tavoitteena on vähentää uuden henkilökunnan rekryointitarvetta. Teknisen sektorin asiantuntija- ja ammattityöntekijöiden saatavuus jatkuu todennäköisesti vaikeana, ennen uuden rekrytoinnin aloittamista selvitetään aina mahdolliset tehtävien uudelleen järjestelyt.

Suunnitelmakaudella henkilökunnasta noin kuusi prosenttia vuosittain saavuttaa lakisääteisen eläkeiän.

Palveluverkkosuunnitelman ja palvelutuotanto-ohjelman toteutuminen talousarviossa

Palveluverkon laajuus sekä rakennusten sisäilmaongelmien eskaloituminen edellyttävät kunnan palveluverkon kehittämistä.

Kunnan kiinteistökantaa kehitetään palveluverkkosuunnitelman ja toimitilaohjelman mukaisesti. Palveluverkon keskeisen periaatteen mukaisesti toimitiloja omistetaan ja ylläpidetään vain kunnan ydintoimintoja varten.

Tekninen keskus

	TP *) 2019	TA+muutokset 2020	TA 2021	2022	2023
Toimintatuotot	2 468 117	2 490 540	2 486 650	2 495 850	2 505 850
Toimintakulut	-12 607 536	-12 326 310	-12 083 830	-12 329 890	-12 584 330
Toimintakate	-10 139 419	-9 835 770	-9 597 180	-9 834 040	-10 078 480
Toimintakate, €/asukas	-236	-226	-219	-222	-225

*) Tiedot muutettu vuoden 2020 organisaation mukaiseksi

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	2022	2023
HTV 1					
Yhteensä	65	68,2	68,2	68,2	68,2

Olennaiset muutokset vuonna 2021 ja niiden vaikutus menoihin/tuloihin		
Menot	Muutos	Euroa
	Joukkoliikenteen kulujen nousu	+ 100 000
	Klaukkalantie kaduksi ja kunnan vastuulle	+ 200 000
	Yksityisteiden kunnossapitomäärärahojen poistaminen	- 500 000
	Keskusvaraston toiminnallisiin muutoksiin varautuminen (päivitys ja tehostaminen)	+ 40 000
	Katuvalojen kesänaikaiset sammutukset	- 20 000
	Katujen hiekanpoistotyöt ja roskakorien tyhjennykset	- 30 000
	Lämmitettävä tekonurmi suljettuna tammi-helmikuussa	- 20 000
	Luistelukenttien vähentäminen 14 kpl	- 21 000
	Urheilukenttien ja pallokenttien laatutason alentaminen	- 20 000
	Viheralueiden laatutason laskeminen, reuna-alueiden hoitamisen vähentäminen	- 20 000
	Vuokrat	-200 000
	ICT-järjestelmien uudistaminen	+ 50 000
	Sopimuskorotukset ja volyymilisäykset	+ 80 000
Tulot	Joukkoliikennetuen vähentyminen	- 50 000
	Taksojen ja maksujen korotus	+ 10 000

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Tekninen keskus vastaa kunnallistekniikan suunnittelusta ja toteutuksesta kunnallistekniikan rakentamishojelman mukaisesti. Keskus ylläpitää ja hallinnoi kunnan taajamien katu-, viher- ja liikuntapaikka-alueita ja muita kunnan yleisiä alueita sekä hoitaa keskukselle kuuluvat viranomais- ja tukipalvelut. Lisäksi keskus vastaa kunnan vastuulla olevasta joukkoliikenteen järjestämisestä, haja-asutusalueen vesihuollon tehtävistä, jätehuollon omistajaohjauksen tukitehtävistä sekä maankaatopaikkatoiminnasta. Lisäksi keskus edistää kunnan keskeisten yleisten alueiden siisteyttä (siistiksi-projekti).

Vuoden 2021 talousarvio perustuu palvelutason vähentämiseen mm. seuraavissa kohteissa: katujen kunnossapito, katuvalaistus, lämmitettävä tekonurmi, luistelukentät, urheilu- ja pallokentät, viheralueet. Lisäksi kunnassa on valmistumassa päätöksentekoon talouden ja palveluiden tasapainottamishojelma seuraaville vuosille, jossa otetaan kantaa myös kunnan hallinnoimien infra-alueiden kehittämisen suuntaviivoihin sekä niihin potentiaalsiin palveluihin, joiden lakkauttamisen mahdollisuutta arvioidaan tai joiden laatutason vähentämisedellytyksiä selvitetään.

Toiminnan painopistealueet

Teknisen keskuksen kehittämisessä panostetaan mm. kunnallistekniikan ict-järjestelmien uudistamiseen (mm. keskusvarasto, rakennuttaminen, kunnossapito, kuljetuslogistiikka, omaisuustieto, luvat ja valvonta). Hankinnat, koulutus ja käyttöönotto tapahtuvat vaiheittain määrärahojen puitteissa. Toiminta ja organisointi pyritään toteuttamaan mahdollisimman tehokkaasti huomioiden henkilökunnan resurssit ja toimivat markkinat. Rekrytointien ja uuden henkilökunnan onnistunut perehdyttäminen on tärkeässä roolissa tulosalueen toimintojen ylläpidossa ja kehittämisessä.

Lisäksi viestinnän kehittäminen on tärkeä ja jatkuva painopistealue alueiden suunnittelussa, rakentamisessa, ylläpidossa ja hallinnoinnissa.

Kunnallistekniikan suunnittelussa painopistealueita ovat mm. laatia liikenneturvallisuussuunnitelma yhteistyössä Ely-keskuksen kanssa, yleisten alueiden esteettömyyskartoitusten toteuttaminen, kevyenliikenteen verkoston ja ulkoilureitistön yleissuunnitelman päivittäminen sekä kokonaisvaltaisten puistoselvitysten laatiminen (mm. seniori-, perhe- ja leikki- ja taajamapuistot, lähiliikuntapaikat).

Muita merkittäviä muutoksia ja painopistealueita toiminnassa suunnittelukauden aikana ovat mm. Klaukkalantien muuttaminen kaduksi, hulevesiasioiden toimintamallin uudelleenjärjestäminen, ympäristöasioiden koordinointi ja kehittäminen (ml. Hiilineutraali Uusimaa 2035) sekä keskusvaraston toiminnan kehittäminen. Aikaisemmin yksityisteiden hoitosopimusjärjestelmän piirissä olleiden teiden kunnossapitotehtäviä ei ole enää toukokuusta 2020 alkaen tehty kunnan toimesta.

Tekninen keskus/yksiköt

	TP 2019 *)	TA+muutokset 2020	TA 2021	2022	2023
Koordinointi					
Toimintatuotot	9 276	9 770	9 870	9 870	9 870
Toimintakulut	-347 429	-349 460	-435 830	-415 830	-420 830
Toimintakate	-338 153	-339 690	-425 960	-405 960	-410 960
Kunnallistekniikan rakentaminen ja varastotoiminnot					
Toimintatuotot	122 444	171 870	142 090	142 090	142 090
Toimintakulut	-628 820	-421 480	-474 260	-484 760	-493 760
Toimintakate	-506 375	-249 610	-332 170	-342 670	-351 670
Katujen ja teiden kunnossapito sekä varikko					
Toimintatuotot	779 534	786 000	774 000	784 000	794 000
Toimintakulut	-3 988 666	-3 620 600	-3 383 450	-3 534 300	-3 667 170
Toimintakate	-3 209 132	-2 834 600	-2 609 450	-2 750 300	-2 873 170
Jätehuolto					
Toimintatuotot	328 441	278 500	364 000	364 000	364 000
Toimintakulut	-406 766	-454 000	-494 480	-491 480	-491 480
Toimintakate	-78 325	-175 500	-130 480	-127 480	-127 480
Viher- ja liikunta-alueet					
Toimintatuotot	897 348	865 700	866 700	865 900	865 900
Toimintakulut	-3 293 661	-3 352 670	-3 042 510	-3 096 070	-3 145 520
Toimintakate	-2 396 313	-2 486 970	-2 175 810	-2 230 170	-2 279 620
Kunnallistekniikan suunnittelu					
Toimintatuotot	331 073	378 700	329 990	329 990	329 990
Toimintakulut	-3 942 194	-4 128 100	-4 253 300	-4 307 450	-4 365 570
Toimintakate	-3 611 121	-3 749 400	-3 923 310	-3 977 460	-4 035 580
Tekninen keskus yhteensä					
Toimintatuotot	2 468 117	2 490 540	2 486 650	2 495 850	2 505 850
Toimintakulut	-12 607 536	-12 326 310	-12 083 830	-12 329 890	-12 584 330
Toimintakate	-10 139 419	-9 835 770	-9 597 180	-9 834 040	-10 078 480

*) Tiedot muutettu vuoden 2020 organisaation mukaiseksi

Suoritteet ja niiden hinnat

PALVELU		TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Katujen ja teiden kunnossapito						
Hoidetut liikenneväylät yhteensä	km	523	525	371	375	380
Kadut + kevyen liikenteen väylät	km	359	361	371	375	380
Yksityistiet	km	164	164	0	0	0
Kunnossapito yhteensä	€/km	-4 224	-3 860	-4 675	-4 896	-5 015
Kulut yhteensä	€	-2 209 218	-2 026 580	-1 734 540	-1 836 140	-1 905 780
Kadut + kevyen liikenteen väylät	m2	1 837 541	1 849 195	1 947 000	1 971 000	2 001 000
Kadut + kevyen liikenteen väylät	€/m2	-0,8	-0,8	-0,9	-0,9	-1,0
Kadut + kevyen liikenteen väylät	€	-1 558 042	-1 400 036	-1 734 540	-1 836 140	-1 905 780
Katuvalaistus						
Valaisimet	kpl	10 461	10 426	10 600	10 800	11 000
Kulut	€/valaisin	-68	-65	-66	-67	-70
Kulut	€/asukas	-16	-16	-16	-16	-17
Kulut	€	-707 886	-680 000	-695 000	-720 000	-765 000
Jätehuolto						
Jätehuollon kulut	€/asukas	-9,5	-10,5	-11,3	-11,1	-11,0
Tuotot	€	328 441	278 500	364 000	364 000	364 000
Kulut	€	-406 766	-454 000	-494 480	-491 480	-491 480
Netto	€	-78 325	-175 500	-130 480	-127 480	-127 480
Viheralueet						
Puistojen ja viheralueiden hoito ja ylläpito						
Hoidetut puistot (AI-AIII)	ha	59,5	57,5	58,0	58,0	58,0
Kulut	€/ha	-5 535,8	-5 395,5	-5 582,4	-5 769,5	-5 822,0
Hoidetut puistot yhteensä	€	-329 381,9	-310 240,3	-323 780,8	-334 629,7	-337 675,6
Metsät ja pellot						
Metsät ja taajamametsät	ha	930	918	918	918	918
Kulut/ha	€/ha	-59,4	-60,1	-56,9	-58,4	-60,0
Tuotot	€	154 033	105 000	105 000	105 000	105 000
Kulut	€	-55 259	-55 155	-52 259	-53 631	-55 093
Netto	€	98 775	49 845	52 741	51 369	49 907
Pellot	ha	165	151	147	147	147
Kulut/ha	€/ha	-20,7	-83,5	-56,4	-65,6	-75,2
Tuotot	€	58 589	53 000	51 000	51 000	51 000
Kulut	€	-3 409	-12 603	-8 290	-9 650	-11 050
Netto	€	55 180	40 397	42 710	41 350	39 950
Puistojen ja viheralueiden hoito ja ylläpito yht						
	€/asukas	-10,5	-10,9	-10,9	-11,3	-11,6
Tuotot	€	222 105	166 100	165 100	165 100	165 100
Kulut	€	-453 427	-464 671	-463 150	-480 020	-495 210
Netto	€	-231 322	-298 571	-298 050	-314 920	-330 110
Liikuntapaikat						
Urheilu- ja pallokentät (sis jääurheilualueet)	kpl	30	30	30	30	30
Kuntoradat, ulkoilureitit	km	127	127	127	127	127
Ladut	km	105	105	105	105	105
Liikuntapaikat yhteensä						
Tuotot	€	675 243	699 600	701 600	700 800	700 800
Kulut	€	-2 725 759	-2 732 600	-2 450 040	-2 485 830	-2 520 090
Netto	€	-2 050 516	-2 033 000	-1 748 440	-1 785 030	-1 819 290
Tuotot	€/asukas	16	16	16	16	16
Kulut	€/asukas	-63	-63	-56	-56	-56
Kunnallistekninen suunnittelu						
Kulut	€/asukas	-10,5	-12,5	-12,6	-12,6	-12,7
Tuotot	€	113 616	128 700	129 990	129 990	129 990
Kulut	€	-450 784	-542 390	-551 030	-560 180	-568 300
Netto	€	-337 168	-413 690	-421 040	-430 190	-438 310
Joukkoliikenne						
Joukkoliikenteen kulut	€/asukas	-81	-82	-84	-84	-85
Myydyt liput	kpl	22 720	24 100	24 100	25 310	26 600
Kulut/lippu	€/lippu	-153	-148	-153	-147	-142
Tuotot	€	217 457	250 000	200 000	200 000	200 000
Kulut	€	-3 485 072	-3 565 670	-3 687 270	-3 732 270	-3 782 270
Netto	€	-3 267 615	-3 315 670	-3 487 270	-3 532 270	-3 582 270

Tilakeskus

	TP 2019	TA+muutokset 2020	TA 2021	2022	2023
Toimintatuotot	24 149 997	23 989 380	24 146 765	24 117 265	24 092 565
Toimintakulut	-11 757 657	-11 747 029	-12 581 250	-12 489 430	-12 686 370
Toimintakate	12 392 341	12 242 351	11 565 515	11 627 835	11 406 195
Toimintakate, €/asukas	288	282	264	263	255
	TP 2019	TA 2020	TA 2021	2022	2023
HTV 1					
Yhteensä	38,7	39,6	39,6	39,6	39,6

Olennaiset muutokset vuonna 2021 ja niiden vaikutus menoihin/tuloihin		
Menot	Muutos	Euroa
	Lisä- ja väistötilat	+ 800 000
Tulot	Vuokratuottojen lisäys	+ 160 000

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Tilakeskus vastaa kunnan kiinteistöjen omistajatehtävistä, toimintalahallinnosta ja kiinteistö-johtamisesta. Tehtäviin kuuluvat kilpailuttamisen kehittäminen, investointien valmistelu, toimitilojen rakennuttaminen, vuokraus, ylläpito ja kehittäminen sekä tiloista luopumisen hallittu toteuttaminen.

Tilakeskus järjestää toimitilat kunnan toimintoille. Palveluverkoku suunnitelma ja väestöennuste ohjaavat toimitilojen sijoittumista.

Tilakeskuksen hallinnassa oleva tilakanta on yhteensä noin 184 000 huoneistoneeliometriä.

Tilakeskuksen pääasiakkaita ovat sivistys- ja hyvinvointitoimiala sekä Keusote. Kuntatalouden kiristyminen aiheuttaa tiukkenevia kustannusraameja myös kiinteistönpidolle. Uusia talonrakennusinvestointeja on harkittava entistä tarkemmin. Säästöjen saaminen kiinteistönpidossa edellyttää toimintojen yhdistämistä, synergiahyötyjen etsimistä ja tilankäytön tehostamista. Energia kallistuu tasaisesti ajoittaisista hintatason laskuista huolimatta.

Sisäilmaongelmat ovat vakava haitta ja riski kiinteistöaloudelle. Sisäilmaongelmien ehkäisyssä oikeiden rakennustapojen lisäksi avainasemassa on riittävät resurssit ylläpitotoimintaan käyttäjän omien toimien lisäksi. Väistötilat ovat usein vaikeasti ennakoitavissa oleva menoerä. Väistötilatarvetta pitää tulevaisuudessa pystyä hallitsemaan paremmin. Keskeinen tekijä sisäilmaongelmien hallinnassa on oikean kokoinen, tehokas palveluverkko, jota pystytään pitämään kunnossa käytettävissä olevilla taloudellisilla resursseilla.

Muutoksiin tilatarpeissa auttaa mm. riittävä tonttivaranto tiloille, toisin sanoen jokaisessa taajamassa pitää olla tyhjä tontti päiväkodille ja koululle, johon voidaan sijoittaa tilaelementtirakennus tukemaan tilatarpeiden muutoksia. Oikeaan käyttötaroitukseen kaavoitettu vapaa tontti mahdollistaa laajan pelivaran vuokrasopimuksien säätelyssä, joka alentaa kiinteistönpidon kustannuksia.

Toiminnan painopistealueet

Painopistealueet ovat energiatehokkuus, sisäilmaterveellisyys ja kiinteistöjen turvallisuus. Toimitilojen sisäilman laatua heikentäviä tekijöitä poistetaan suunnitelmallisesti ja tutkimustuloksia hyödyntäen. Kiinteistöjen ylläpitotoiminnan vaikuttavuutta painopistealueiden kehittämisessä edistetään.

Päiväkotien ja koulujen piha-alueita kunnostetaan. Käyttäjyhteistyötä tehostetaan ja kustannusvertailutietoa hyödynnetään. Toimitilat salkutetaan valmisteilla olevan toimitilaohjelman mukaisesti. Tilakeskuksen hallinnassa olevaa toimitilakantaa pyritään vähentämään tarpeettomien tilojen myymisellä ja heikkokuntoisten kohteiden purkamisella sekä hankintojen kilpailuttamisen kehittämisellä kunnan omaan tai toisen taseeseen.

Palveluverkon keskeinen periaate tulisi olla, että rakennuksia on vain kunnan ydintoimintoja varten; hallinto, varhaiskasvatus- ja opetustoiminta sekä terveydenhuolto sekä sosiaalitoimi.

Kunnan talous on erittäin vaikeassa tilanteessa. Tilat tulee rakentaa pelkästään toiminnallisuuskäytökulmasta; toimiva käyttötaroitukseensa, helppo huoltaa, helppo laajentaa tai pienentää

sekä helppo korjata.

Uusissa rakennushankkeissa tulee suosia laajoja kokonaisuuksia, isoa oppilas- tai lapsimäärää. Eri toimintoja tulee yhdistää esim. kampusajattelulla, jossa voidaan ottaa mukaan esim. nuoriso-, kirjasto-, koulu- ja liikuntatilat. Tilat tulee rakentaa pelkästään toiminnallisuuskulmasta; toimiva käyttötarkoitukseensa, helppo huoltaa, helppo laajentaa tai pienentää sekä helppo korjata.

Nykyajan valitettava trendi on tuhotyöt ja ilkeävalta. Palveluverkon rakennuksien tulee kestää ilkeävaltaa ja vahingontekoa mahdollisimman hyvin. Rakennuksissa tulee olla ajanmukaiset valvontajärjestelmät.

Suoritteet ja niiden hinnat

PALVELU		TP 2019	TA 2020	TA2021	TS 2022	TS 2023
Tilakeskus						
Toiminnassa olevat tilat	hum ²	183 766	183 591	183 591	183 591	183 591
Yhteensä kulut	€/m ² /v	-64	-64	-69	-68	-69
Yhteensä tuotot	€/m ² /v	131	131	132	131	131
Tuotot	€	24 149 997	23 989 380	24 146 765	24 117 265	24 092 565
Kulut	€	-11 757 657	-11 747 029	-12 581 250	-12 489 430	-12 686 370
Netto	€	12 392 340	12 242 351	11 565 515	11 627 835	11 406 195

Tilakeskuksen tuloslaskelma

Tuloslaskelma	TP 2019	TA+muutokset 2020	TA 2021	2022	2023
Toimintatuotot	24 149 997	23 989 380	24 146 765	24 117 265	24 092 565
Myyntituotot	117 334	114 390	33 005	32 205	31 505
Maksutuotot	263				
Tuet ja avustukset					
Muut toimintatuotot	24 032 401	23 874 990	24 113 760	24 085 060	24 061 060
Toimintakulut	-11 757 657	-11 747 029	-12 581 250	-12 489 430	-12 686 370
Henkilöstökulut	-1 777 750	-1 917 780	-1 887 060	-1 893 640	-1 905 680
Palvelujen ostot	-3 740 357	-2 719 679	-2 711 250	-2 767 450	-3 013 150
Aineet, tarv. ja tavarat	-4 287 137	-4 418 070	-4 501 780	-4 502 780	-4 482 680
Avustukset					
Muut toimintakulut	-1 952 413	-2 691 500	-3 481 160	-3 325 560	-3 284 860
Toimintakate	12 392 341	12 242 351	11 565 515	11 627 835	11 406 195
Poistot ja arvonal.	-8 361 421	-9 060 000			

Hallinto- ja talouspalvelut

	TP 2019 *)	TA+muutokset 2020	TA 2021	2022	2023
Toimintatuotot	656 041	735 120	753 820	758 820	773 820
Toimintakulut	-5 132 506	-5 383 460	-5 463 711	-5 534 861	-5 557 861
Toimintakate	-4 476 465	-4 648 340	-4 709 891	-4 776 041	-4 784 041
Toimintakate, €/asukas	-104	-107	-107	-108	-107

*) Tiedot muutettu vuoden 2020 organisaation mukaiseksi

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	2022	2023
HTV 1					
Yhteensä	18	19,2	19,2	19,2	19,2

Ollennaiset muutokset vuonna 2021 ja niiden vaikutus menoihin/tuloihin		
Menot	<u>Muutos</u>	Euroa
	Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen ja Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen maksuosuuksien lisäys	+ 80 000
	Henkilöstökulut	-30 000
Tulot	Rakennuslupamaksut	+15 000

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Hallinto- ja talouspalveluiden tehtävänä on järjestää toimialan yhteisesti hoidettavat hallinnon, henkilöstöhallinnon, taloushallinnon ja asiakaspalvelun tehtävät sekä maankäyttö- ja rakennuslakiin perustuvat rakennusvalvonnan tehtävät.

Tulosalueen tehtäviä ovat: lautakuntien hallinnolliset valmistelu-, toimeenpano- ja sihteeritehtävät; sopimushallinta, asiakirjahallinta ja arkistotehtävät; henkilöstöasioiden koordinointi; talousarvion laadinta, määrärahojen seuranta ja raportointi; ostolaskujen käsittely; myyntilaskutus, teknisen toimen asiakaspalvelu

Tulosalue pyrkii varmistamaan hallinnon toimivuuden ohjauksella, kehittämällä ja koordinoimalla toimialan tulosalueiden hallintoa.

Toimialan vastuulla olevien tehtävien valmistelu, päätöksenteko ja toimeenpano tehdään kunnan kokonaisedun mukaisesti saumattomasti ja tehokkaasti.

Toiminnan painopistealueet

Toiminnan painopisteitä ovat asiakaspalvelun kehittäminen, sähköisten palveluiden lisääminen, toimialan tiedottamisen ja viestinnän kehittäminen sekä toimialan palveluiden tuotteistaminen.

Uuden valtuustokauden alussa panostetaan erityisesti uusien toimielimien perehdyttämiseen ja koulutukseen toimialan vastuulla olevista toimintoista ja toimintaa säätelevästä lainsäädännöstä.

Suoritteet sekä rakennusvalvonnan tuotot ja kulut

PALVELU		TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Rakennusvalvonta						
Rakennusluvut	kpl	260	240	260	270	280
Tarkastukset	kpl	1 489	1 600	1 500	1 600	1 600
Kulut /asukas	€/asukas	-6	-8,4	-7,2	-8,0	-7,9
Tuotot	€	467 182	522 000	539 000	544 000	559 000
Kulut	€	-274 921	-363 800	-317 240	-352 490	-353 490
Netto	€	192 260	158 200	221 760	191 510	205 510

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos

	TP 2019	TA+muutokset 2020	TA 2021	2022	2023
Toimintatuotot					
Toimintakulut	-3 292 144	-3 379 400	-3 438 400	-3 460 400	-3 470 400
Toimintakate	-3 292 144	-3 379 400	-3 438 400	-3 460 400	-3 470 400
Toimintakate, €/asukas	-77	-78	-78	-78	-78

Olennaiset muutokset vuonna 2021 ja niiden vaikutus menoihin/tuloihin		
Menot	Muutos	Euroa
	Kuntaosuuksien nousu	+ 60 000

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen kuntaosuudet perustuvat palvelutasossa määriteltyyn vähimmäispalvelutasoon.

Kunkin kunnan lopulliseen maksuosuuteen vaikuttaa kunnan mahdolliset vuokrien muutokset vuodelle 2021.

Kivistö-Klaukkala alueen pelastustoimen ja ensihoidon palveluiden turvaamiseksi on tehty suunnitelma Luhtaanmäen paloasemasta, jonka toteutus on siirretty myöhemmäksi vuoteen 2024, koska alueella ei ole tarvittavaa kunnallistekniikkaa paloaseman rakentamiseksi.

Keski-Uudenmaan Ympäristökeskus

	TP 2019	TA+muutokset 2020	TA 2021	2022	2023
Toimintatuotot					
Toimintakulut	-768 582	-811 000	-842 900	-851 500	-861 500
Toimintakate	-768 582	-811 000	-842 900	-851 500	-861 500
Toimintakate, €/asukas	-18	-19	-19	-19	-19

Olennaiset muutokset vuonna 2021 ja niiden vaikutus menoihin/tuloihin

Menot	Muutos	Euroa
	Maksuosuuksien muutos	+ 20 000
	KuEL eläkemenoperusteinen maksu	+ 12 000

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Talousarvioon sisältyy Keski-Uudenmaan ympäristökeskukselle maksettavan osuuden lisäksi Kuel-maksuja ja Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys ry:n jäsenmaksua.

Kaikki Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen palvelut ovat laki-sääteisiä. Osa palveluista ympäristökeskus tai sen sopijakunnat eivät voi juurikaan vaikuttaa, kun taas osa palveluista on vaipaammin sopijakuntien valittavissa.

Vuodelle 2021 ympäristökeskuksen maksuosuuteen on varattu määrärahaa 821 000 euroa. Nurmijärven maksuosuus nousee 2,4 %.

Sopijakuntien lopulliset maksuosuudet määräytyvät tilinpäätös-vaiheessa kuntakohtaisesti kohdennettujen palveluiden sekä maksuosuuksia kompensoivien maksutulojen perusteella.

Maankäyttö ja kaavoitus

	TP 2019 *)	TA+muutokset 2020	TA 2021	2022	2023
Toimintatuotot	436 224	411 700	395 700	395 700	395 700
Toimintakulut	-2 582 599	-2 569 570	-2 865 120	-2 896 560	-2 919 100
Toimintakate	-2 146 375	-2 157 870	-2 469 420	-2 500 860	-2 523 400
Toimintakate, €/asukas	-50	-50	-56	-56	-56

*) Tiedot muutettu vuoden 2020 organisaation mukaiseksi

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	2022	2023
HTV 1					
Yhteensä	35,7	36,6	36,2	35,6	35,6

Olennaiset muutokset vuonna 2021 ja niiden vaikutus menoihin/tuloihin		
Menot	Muutos	Euroa
	Yksityisteiden avustamismäärärahat.	+330 000

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Tulosalueen perustehtävänä on kunnan elinvoimankehittäminen maapolitiikan ja maankäytön suunnittelunkeinoin. Lisäksi tulosalueen tehtävänä on omalla toiminnallaan luoda toimivaa, turvallista ja viihtyisää asuinympäristöä. Tulosalue koostuu neljästä yksiköstä: maankäyttö, yleiskaavoitus, asemakaavoitus ja kiinteistö- ja mittausyksikkö. Kunnan paikkatieto ja maastomittaus on järjestetty kiinteistö- ja mittausyksikössä.

Tehtävää toteutetaan ohjaamalla kunnan yhdyskuntarakenteen kehitystä ja huolehtimalla kunnan edunvalvonnasta seudun kuntien, maakunnan ja valtion välisessä yhteistyössä maankäytön suunnittelun ja maapolitiikan osalta. Toimivan, turvallisen ja viihtyisän asuin- ja elinympäristön muodostamiselle luodaan edellytyksiä yleis- ja asemakaavoituksella, joiden palvelut ovat asemaja yleiskaava, suunnittelutarveratkaisut, poikkeamispäätökset ja maisematyöluvat. Maapolitiikan osalta tehtävää toteutetaan aktiivisen maanhankinnan ja tontinluovutuksen kautta. Kiinteistö- ja mittausyksikkö toimii osana tonttutuotantoprosessia ja tuottaa kiinteistönmuodostus-, kuntarekisteri- ja paikkatietopalveluja

Tulosalue toimii yhteistyössä kunnan eri toimijoiden ja tulosalueiden kanssa. Keskeisinä yhteistyökumppaneina ovat myös viranomaiset kuten maanmittauslaitos, Uudenmaan ELY-keskus ja Keski-Uudenmaan ympäristökeskus sekä rakennuttajat ja rakennusyhtiöt. Lisäksi tulosalue toimii tiiviissä yhteistyössä KUUMA-kuntien ja pääkaupunkiseudun kuntien kanssa

Tulosalueen toiminnan volyyymiin vaikuttavat merkittävästi talouden suhdanteet. Tämä näkyy etenkin tontin luovutuksissa ja sen myötä muussa tulosalueen toiminnassa. Toiminta jatkuu näillä näkymin ennallaan, kehityssuunta on hieman kasvava. Lakisääteiset tehtävät säilyvät. Kunnan ottamien vesinäytteiden ottamisesta ja maaperätutkimuksien suorittamisesta luovutaan. Henkilöstömäärä vähenee oletettavan eläköitymisen myötä kahdella henkilöllä.

Toiminnan painopistealueet

Maanhankintaa jatketaan entistä aktiivisemmin Klaukkalan ja Kirkonkylän alueilla, jotta voidaan turvata asuin- ja yritystonttien tuottaminen. Omakotitonttien ja yhtiömuotoisten tonttien luovuttaminen Vanhan Klaukan alueelta sekä muualta Klaukkalasta.

Tulosalueen toiminta pyritään vakauttamaan henkilövaihdosten jälkeen. Toiminta pyritään toteuttamaan mahdollisimman tehokkaasti huomioiden henkilökunnan resurssit. Rekrytointien ja uuden henkilökunnan onnistunut perehdyttäminen on tärkeässä roolissa tulosalueen toimintojen ylläpidossa ja kehittämisessä.

Maankäyttö ja kaavoitus/yksiköt

	TP 2019 *)	TA+muutokset 2020	TA 2021	2022	2023
Koordinointi					
Toimintatuotot	38 962				
Toimintakulut	-181 397	-85 380	-140 840	-146 840	-147 840
Toimintakate	-142 435	-85 380	-140 840	-146 840	-147 840
Asemakaavoitus					
Toimintatuotot	84 193	33 700	33 700	33 700	33 700
Toimintakulut	-559 269	-570 200	-527 070	-529 570	-533 570
Toimintakate	-475 075	-536 500	-493 370	-495 870	-499 870
Kiinteistö- ja mittausoimi					
Toimintatuotot	287 060	358 000	340 000	340 000	340 000
Toimintakulut	-1 079 413	-1 100 290	-1 381 610	-1 394 650	-1 407 690
Toimintakate	-792 353	-742 290	-1 041 610	-1 054 650	-1 067 690
Asemakaavoitus- ja rakennuslautakunta yhteensä					
Toimintatuotot	410 215	391 700	373 700	373 700	373 700
Toimintakulut	-1 820 078	-1 755 870	-2 049 520	-2 071 060	-2 089 100
Toimintakate	-1 409 863	-1 364 170	-1 675 820	-1 697 360	-1 715 400
Maankäyttö					
Toimintatuotot					
Toimintakulut	-309 974	-306 750	-315 560	-318 260	-321 060
Toimintakate	-309 974	-306 750	-315 560	-318 260	-321 060
Yleiskaavoitus					
Toimintatuotot	26 009	20 000	22 000	22 000	22 000
Toimintakulut	-472 853	-506 990	-500 040	-507 240	-508 940
Toimintakate	-446 844	-486 990	-478 040	-485 240	-486 940
Elinvoimalautakunta yhteensä					
Toimintatuotot	26 009	20 000	22 000	22 000	22 000
Toimintakulut	-782 827	-813 740	-815 600	-825 500	-830 000
Toimintakate	-756 818	-793 740	-793 600	-803 500	-808 000
Tulosalue yhteensä					
Toimintatuotot	436 224	411 700	395 700	395 700	395 700
Toimintakulut	-2 602 905	-2 569 610	-2 865 120	-2 896 560	-2 919 100
Toimintakate	-2 166 681	-2 157 910	-2 469 420	-2 500 860	-2 523 400

*) Tiedot muutettu vuoden 2020 organisaation mukaiseksi

Suoritteet ja niiden hinnat

PALVELU		TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Maankäyttö						
Kulut	e/asukas	-7,2	-7,1	-7,2	-7,2	-7,2
Luovutetut omakotitontit	kpl	27	35	30	30	30
Luovutetut yhtiömuotoiset tontit	kpl	6	6	6	6	6
Maanhankinta	e	-1 202 900	-2 500 000	-2 500 000	-2 500 000	-2 500 000
Tuotot	e					
Kulut	e	-309 974	-306 750	-315 560	-318 260	-321 060
Netto	e	-309 974	-306 750	-315 560	-318 260	-321 060
Yleiskaavoitus						
Lupapäätökset	kpl	33	45	50	50	50
Lausunnot	kpl	13	12	10	10	10
Hyväksytyt yleiskaava	kpl	0	1	1	1	0
Yleiskaavaehdotus	kpl	0	0	1	0	1
Yleiskaavaaluonnos	kpl	1	0	0	1	1
Kulut	€/asukas	-10,4	-11,2	-10,9	-11,0	-10,9
Tuotot	€	26 009	20 000	22 000	22 000	22 000
Kulut	€	-472 853	-506 990	-500 040	-507 240	-508 940
Netto	€	-446 844	-486 990	-478 040	-485 240	-486 940
Asemakaavoitus						
Lupapäätökset	kpl	37	26	26	26	26
Hyväksytyt kaavat	k-m ²	106 362	89 000	40 000	95 000	80 000
Kulut /asukas	€/asukas	-13	-13	-12	-12	-12
Tuotot	€	84 193	33 700	33 700	33 700	33 700
Kulut	€	-559 269	-570 200	-527 070	-529 570	-533 570
Netto	€	-475 075	-536 500	-493 370	-495 870	-499 870
Mittaus ja kiinteistöt						
Paikkatietopalvelut						
Kantakartan mukainen ylläpidettävä alue	km ²	40	40	40	40	40
Kiinteistöinsinööripalvelut						
Rekisteröidyt kiinteistöt	kpl	57	100	100	100	100
Kiinteistö- ja mittauspalvelut yht.						
Tuotot	€	287 060	358 000	340 000	340 000	340 000
Kulut	€	-1 079 413	-1 100 290	-1 381 610	-1 394 650	-1 407 690
Netto	€	-792 353	-742 290	-1 041 610	-1 054 650	-1 067 690

Omaisuuuden tuotot ja hallinta

	TP 2019	TA+muutokset 2020	TA 2021	2022	2023
Toimintatuotot	5 743 817	6 135 000	7 000 000	6 915 000	6 935 000
Toimintakulut	-112 359	-100 000	-140 000	-140 000	-140 000
Toimintakate	5 631 457	6 035 000	6 860 000	6 775 000	6 795 000
Toimintakate, €/asukas	131	139	156	153	152

Olennaiset muutokset vuonna 2021 ja niiden vaikutus menoihin/tuloihin		
Tulot	Muutos	Euroa
		+ 800 000

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Kunnan maapolitiikan hoitaminen ja vastuu kunnan maanhankinnasta ja tonttien luovuttamisesta sekä maapoliittisen ohjelman ajantasaisuudesta. Maanhankintaa ja tonttien luovutusta tehdään maankäytön tavoiteohjelman mukaisesti sekä toteutuksen talousarviossa asetettuja tavoitteita.

Maanhankintaa ja tonttien luovutusta harjoitetaan entistä aktiivisemmin pyrkien ylläpitämään suunnitteluvuosilla omaisuuden tuottojen vuosittainen taso korkealla. Suunnitelmakaudella kiinnitetään erityistä huomiota tontintuotantoprosessin toimivuuteen ja resursointiin.

Tontteja pyritään luovuttamaan monipuolisesti eri taajamista kunnan tonttivarannon ja talouden raamien puitteissa.

Tonttien kysyntä on vilkkainta Klaukkalan alueen tonteista, joista myös saadaan parhaat myynti- ja vuokratuotot. Järvi- ja Klaukkalan alueen tonttien luovutus siirtyneen vuodelle 2021. Uusien omakotitonttien haku keskittyy Vanha Klaukan ja Rajamäen kaava-alueen tontteihin. Kirkonkylän uusia omakotitontteja luovutetaan aikaisintaan vuoden 2022 puolella kaavavaltuutuksesta johtuen.

Yhtiömuotoisia kerrostalo- ja rivitalotontteja luovutetaan 5-7 kpl ja yritystontteja 3-5 kpl vuodessa.

Toiminnan painopistealueet

Maanhankinnan painopistealueena on Kirkonkylän ja Klaukkalan maa-alueet. Erityisesti maata pyritään hankkimaan raaka-aineena kaavoitusta varten, mutta lisäksi Kirkonkylän alueella hankinta kohdentuu tuleville kaavamuuksalueille.

Yritystonttien luovutus on keskeinen elinkeinopoliittinen työkalu. Toiminnan tavoitteena on elinkeinojen tukeminen ja kehittäminen, kunnan työpaikkamäärän kasvu ja työllistymisen tukeminen.

Alueet, joille on jo rakennettu kunnallistekniikkaa, pyritään myymään mahdollisimman nopeasti, jotta saadaan pääomaa seuraavien alueiden toteutukseen ja maanhankintaan sekä verotuloja.